

Praha dne 30. května 2023
Č. j.: MZP/2023/640/477
Sp. zn.: ZN/MZP/2022/640/8
Vaše č. j.:
Vyřizuje: Mgr. Lea Petrová
Tel.: 267 122 110
E-mail: lea.petrova@mzp.cz

Vážený pan
RNDr. Petr Loyka, CSc.
vedoucí odboru životního prostředí
Magistrát města Olomouc
Hynaisova 10
779 11 Olomouc

Metodické sdělení k postupu změny ex offo účinného opatření obecné povahy stanovující ochranná pásma vodních zdrojů

Vážený pane vedoucí,

Ministerstvo životního prostředí (dále jen MŽP) obdrželo žádost odboru životního prostředí Magistrátu města Olomouc o metodickou pomoc při postupu změny účinného opatření obecné povahy (dále jen OOP) stanovující ochranná pásma vodních zdrojů (dále jen OPVZ) ex offo. Především žádáte MŽP o sdělení, zda postupovat shodně jako při stanovování OPVZ na návrh podle části VI zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je-li cílem změny OOP odstranění či změny některého z jeho podmínek.

Odbor ochrany vod a odbor legislativní MŽP ve spolupráci připravily následující **metodické sdělení k postupu změny ex offo účinného opatření obecné povahy stanovující ochranná pásma vodních zdrojů pro případ, kdy řízení ke stanovení OPVZ bylo zatíženo vadou**. Jelikož výše jmenované odbory nejsou příslušné posuzovat konkrétní případy a zejména pak rozhodovat o tom, jak má vodoprávní úřad v případě vymezení konkrétního OPVZ postupovat, níže uvedené je nutné vnímat nikoliv jako návod postupu v konkrétní věci, nýbrž jako obecnou metodickou pomůcku pro postup v typově stejných či podobných situacích té, kterou ve vaší žádosti nastiňujete. Vymezení OPVZ v konkrétním případě je vždy odpovědností věcně a místně příslušného vodoprávního úřadu.

Předesíláme, že podle názoru MŽP dikce ustanovení § 30 odst. 8 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, nepředpokládá, že OOP bude stanovovat výčet určitých činností a tyto podmiňovat kladným stanoviskem, a to ani vodoprávního úřadu, natož soukromého subjektu (provozovatele vodního zdroje). Takový způsob stanovení OPVZ založený na podmiňování výkonu určitých činností kladným stanoviskem jiného subjektu je překročením zákonného zmocnění § 30 odst. 8 resp. odst. 10 vodního zákona, neboť zákon předpokládá, že OOP se stanoví toliko taxativní výčet činností, které jsou zakázány, resp. rozsah v němž jsou zakázány. Ve vztahu k institutu souhlasu podle § 17 vodního zákona se taková praxe jeví rovněž jako nadbytečná, neboť podle odst. 1 písm. e) tohoto ustanovení vodoprávní úřad vydává souhlas ke stavbám v OPVZ.

K Vaší žádosti o návrh postupu pro případ dílčí změny OOP ex offo pak sdělujeme následující:

Způsob stanovení OPVZ je definováno § 30 vodního zákona. OPVZ se vyhláší, mění popř. ruší formou opatření obecné povahy. Podle § 30 odst. 6 vodního zákona může vodoprávní úřad OPVZ stanovit na návrh nebo z vlastního podnětu (*ex officio*). **Při vydávání opatření obecné povahy, kterým se stanovuje, mění nebo ruší OPVZ, se postupuje podle části šesté správního řádu bez ohledu na to, zda je OPVZ stanovováno/měněno/rušeno na návrh nebo z vlastního podnětu místně příslušného vodoprávního úřadu.**

Postup vydání OOP je upraven v § 172 a § 173 správního řádu. Proces vydání OOP lze rozdělit do několika základních fází:

- 1) Zahájení řízení o vydání opatření obecné povahy související se zpracováním návrhu opatření obecné povahy
 - Zpracování návrhu OOP s odůvodněním ze strany příslušného správního úřadu.
 - Vodoprávní úřad je při stanovování či změně OPVZ povinen dodržovat zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů uvedené v § 30 vodního zákona a zásady uvedené ve vyhlášce č. 137/1999 Sb., kterou se stanoví seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů.
- 2) Projednávání návrhu opatření obecné povahy s dotčenými orgány
 - Tzn. projednávání mezi orgány veřejné správy před jeho zveřejněním.
- 3) Zveřejnění návrhu opatření obecné povahy a jeho projednávání s dotčenými osobami
 - Podle § 172 odst. 2 správního řádu správní orgán návrh OOP s odůvodněním (po projednání s dotčenými orgány uvedenými v § 136) doručí veřejnou vyhláškou podle § 25 správního řádu, kterou vyvěsí na své úřední desce a na úředních deskách obecních úřadů v obcích, jejichž správních obvodů se má opatření obecné povahy týkat, a vyzve dotčené osoby, aby k návrhu opatření podávaly připomínky nebo námítky. V případě potřeby se návrh zveřejní i jiným způsobem, v místě obvyklém. Návrh opatření obecné povahy musí být zveřejněn nejméně po dobu 15 dnů.
 - Podle § 172 odst. 4 správního řádu může k návrhu OOP kdokoli, jehož práva, povinnosti nebo zájmy mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, uplatnit u správního orgánu písemné připomínky nebo na veřejném projednání ústní připomínky. Správní orgán je povinen se připomínkami zabývat jako podkladem pro OOP a vypořádat se s nimi v jeho odůvodnění.
 - Podle § 175 odst. 5 správního řádu mohou vlastníci nemovitostí, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy související s výkonem vlastnického práva mohou být OOP přímo dotčeny, popř. určí-li tak správní orgán, i jiné osoby, jejichž oprávněné zájmy mohou být OOP přímo dotčeny, podat proti návrhu opatření obecné povahy písemné

odůvodněné námitky ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění návrhu. O každé včas uplatněné námitce musí správní orgán, kterým je OOP vydáváno, rozhodnout.

4) Zveřejnění výsledného opatření obecné povahy.

- Podle § 173 odst. 1 správního řádu se OOP s odůvodněním oznámí veřejnou vyhláškou podle § 25 správního řádu a dále se zveřejní též na úředních deskách obecních úřadů v obcích, jejichž správních obvodech se opatření obecné povahy týká.
- Opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky.

Lze tak, na základě výše uvedeného, shrnout, že procesní postup stanovování/změny OPVZ na návrh i z moci úřední probíhá výše popsaným způsobem podle části šesté správního řádu s tím, že v případě řízení o návrhu OOP o stanovení či změně OPVZ z moci úřední se na tento návrh neaplikují požadavky vyhlášky č. 183/2018 Sb., o náležitostech rozhodnutí a dalších opatření vodoprávního úřadu a o dokladech předkládaných vodoprávnímu úřadu (dokladová vyhláška), ve znění pozdějších předpisů, neboť tato vyhláška se uplatní pouze v návrhovém řízení (vyhláška je určena žadateli – viz § 28 vyhlášky a příloha č. 20 k této vyhlášce). Nicméně i při stanovování/změně OPVZ z moci úřední je třeba vycházet z dostatečných podkladů (viz rovněž § 3 správního řádu). V případě změny OPVZ se vychází z dokladů odpovídajících povaze změny (analogie bodu 10 přílohy k návrhu na stanovení OPVZ nebo jeho změny v příloze č. 20 dokladové vyhlášky).

Z výše uvedeného dále vyplývá, že správní řád klade důraz na odůvodnění návrhu opatření obecné povahy. V případě změny rozsahu OPVZ je třeba tuto změnu vždy řádně odůvodnit. Při vymezení OPVZ je třeba postupovat v souladu s požadavky § 30 vodního zákona a zásadami pro stanovování OPVZ stanovené vyhláškou č. 137/1999 Sb., kterou se stanoví seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů.

Od tohoto případu je však podle našeho názoru třeba odlišovat situaci, kdy nedochází k věcné změně stanovení (tj. rozsahu) OPVZ, ale jde de facto o nápravu pochybení při stanovování OPVZ. Domníváme se, že v takovém případě je možné omezit odůvodnění návrhu OOP, kterým se mění OPVZ, na vysvětlení, že/proč/jak přistupuje správní orgán k nápravě této vady. Jelikož, jak bylo výše uvedeno, OOP neobsahující pouze taxativní výčet zakázaných činností ohrožujících vodní zdroj, jak stanovuje vodní zákon, a podmiňující některé činnosti souhlasem vodoprávního úřadu a navíc také souhlasem provozovatele vodního zdroje, je zatíženo vadou, jedná se o „závažný důvod“ pro změnu OOP. Tento „závažný důvod“ ve smyslu § 30 odst. 1 vodního zákona je třeba v odůvodnění změny OOP výslovně popsat.

Nad rámec výše uvedeného mi dovoluji ještě zmínit, že v případech, kdy vodoprávní úřad disponuje vícero, ve svých závěrech odlišnými odbornými vyjádřeními, může v odůvodněných případech využít ustanovení § 17 odst. 2 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů, a požádat Českou geologickou službu o expertní posouzení předložených materiálů k žádosti.

Stejně tak lze shledat účelným, jsou-li správnímu orgánu předložena odborná vyjádření, která nevedou k jednoznačnému závěru, projednat tato vyjádření na společném jednání přímo s jejich zpracovateli tak, aby jejich přímá interakce mohla případně správnímu orgánu pochyby rozptýlit a napomoci vnést do věci jasno, a to zejména v tom smyslu, aby bylo zřejmé, o který posudek se správní orgán může opřít tak, aby rozhodl v souladu se zásadou materiální pravdy ve smyslu správního řádu.

S pozdravem

Mgr. Lukáš Záruba
ředitel odboru ochrany vod

v z. Ing. Mgr. Jana Tejkalová
vedoucí oddělení mezinárodní spolupráce
a plánování v oblasti vod a zástupkyně ředitele
podepsáno elektronicky

Na vědomí

Vážená paní
Ing. Jana Breškovcová
vedoucí oddělení vodního hospodářství
odbor životního prostředí
Krajský úřad Olomouckého kraje
Jeremenskova 1211/40b
779 00 Olomouc